

Pozměňovací návrh

poslanců Aleše Juchelky a Petra Dolínka

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

(sněmovní tisk č. 911)

I. Úprava zprostředkované a nezprostředkované PP a zavedení nové dávky příspěvek při pěstounské péči

1. V části první, čl. I bod 56 zní:

„56. V § 47a odstavec 1 zní:

„(1) Pro účely části páté se považuje za:

- a) pěstounskou péči osobní péče poskytovaná osobou pečující,
- b) zprostředkovanou pěstounskou péči
  1. pěstounská péče poskytovaná dítěti osobou pečující po doručení oznámení o vhodnosti této osoby stát se pěstounem tohoto dítěte podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3,
  2. pěstounská péče na přechodnou dobu,
  3. pěstounská péče poskytovaná sourozenci dítěte svěřeného do pěstounské péče podle bodu 1, je-li poskytovaná toutéž osobou pečující,
- c) nezprostředkovanou pěstounskou péči pěstounská péče, která není zprostředkovanou pěstounskou péčí podle písmene b).“.

2. V části první, čl. I bod 71 zní:

„71. V § 47e písmeno e) zní:

„e) příspěvek při pěstounské péči.“.

3. V části první, čl. I body 77 a 78 znějí:

„77. V § 47i odstavec 1 zní:

„(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, a osoba v evidenci. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na odměnu pěstouna má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo osobně pečujícím poručníkem poskytujícím dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu pěstouna má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte

jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.“.

78. V § 47i odstavec 1 zní:

„(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, nebo osoba v evidenci.“.

4. V části první, čl. I bod 80 zní:

„80. § 47j zní:

„§ 47j

- (1) U osoby pečující, která zároveň není osobou v evidenci, činí odměna pěstouna za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,
  - a) 1násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě,
  - b) 1,2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),
  - c) 1,5násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 2 děti,
  - d) 2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 3 děti nebo o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).
- (2) Výše odměny pěstouna osoby v evidenci za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, činí
  - a) 1,8násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o osobu v evidenci, která není zároveň osobou pečující, anebo je-li zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě,
  - b) 2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),
  - c) 2,2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň pečující osobou, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).
- (3) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. b) a d) zvyšuje o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,7násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).
- (4) Za každé další dítě svěřené do péče osoby v evidenci se odměna pěstouna podle odstavce 2 zvyšuje o 0,3násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).
- (5) Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo ve

kterém byla nařízena karanténa. Je-li dítě svěřené osobě pečující v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží.

(6) Odměna pěstouna nenáleží osobě v evidenci po dobu, po kterou je přerušeno vedení v evidenci osob, které mohou poskytovat pěstounskou péči po přechodnou dobu.“.

5. V části první, čl. I se za bod 80 vkládají nové body A a B, které znějí:

„A. Za § 47j se vkládá nový § 47ja, který včetně nadpisu zní:

„§ 47ja

Příspěvek při pěstounské péči

- (1) Nárok na příspěvek při pěstounské péči má osoba pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na příspěvek při pěstounské péči má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo osobně pečujícím poručníkem poskytujícím dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na příspěvek při pěstounské péči má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.
- (2) Není-li dále stanoveno jinak, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 2,3.
- (3) Má-li osoba pečující vůči dítěti vyživovací povinnost, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé jí svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 1,8.
- (4) Výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), III (těžká závislost) nebo IV (úplná závislost), je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 5,5.“.

B. V § 47ja odstavec 1 zní:

„(1) Nárok na příspěvek při pěstounské péči má osoba pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči.“.

6. V části první, čl. I se za bod 83 vkládá nový bod C, který zní:

„C. V § 47p odst. 3 úvodní části ustanovení a v § 47r odst. 2 se text „a) a b)“ nahrazuje textem „a), b) a e)“.“.

7. V části první, čl. I se za bod 87 vkládá nový bod D, který zní:

„D. V § 47t odst. 1 se slova „a odměna pěstouna“ nahrazují slovy „, odměna pěstouna a příspěvek při pěstounské péči“.“.

8. V části první, čl. I bod 93 zní:

„93. V § 47w písmeno c) zní:

„c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f, o nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. b) a d), odst. 2 písm. b) a c) a odst. 3 a 4, nebo o nárok na příspěvek při pěstounské péči podle § 47ja odst. 3 a 4.“.

9. V části první, čl. I bod 94 zní:

„94. V § 47w se na konci písmene e) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) až i), která znějí:

„f) čestné prohlášení podle odstavce 2,

g) rozhodnutí krajského úřadu o zařazení osoby do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu podle § 27a odst. 1 až 3, jedná-li se o osobu v evidenci,

h) vyjádření podle § 16a odst. 3, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3,

i) oznámení o vhodnosti podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3, jde-li o nárok na odměnu pěstouna.“.

10. V části první, čl. I bodě 96 § 47x odst. 1 se na konci písmene f) doplňuje slovo „nebo“.

11. V části první, čl. I bodě 96 § 47x odst. 1 se na konci písmene g) slovo „, nebo“ nahrazuje tečkou a písmeno h) se zrušuje.

12. V části první, čl. I bodě 114 § 50b odst. 1 písm. a) se za text „odst. 1“ vkládá text „písm. a)“.

13. V části první, čl. I bodě 114 § 50b odst. 8 a § 50c odst. 2 se slova „nebo odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé“ nahrazují slovy „, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé“.

14. V části první, čl. I bod 115 zní:

„115. V § 50b odst. 8 a v § 50c odst. 2 se slova „čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu“ zrušují.“.

15. V části první, čl. II bodech 7 a 9 se slova „věty druhé“ zrušují.

16. V části první, čl. II bodech 7 až 10 se datum „1. ledna 2021“ nahrazuje datem „1. ledna 2022“.

17. V části první, čl. II bodech 8 a 10 se slova „a § 47i odst. 1 věty druhé“ nahrazují slovy „, § 47i odst. 1 věty druhé a § 47ja odst. 1 věty druhé“ a datum „31. prosince 2026“ se nahrazuje datem „31. prosince 2027“.

18. V části první, čl. II bodě 9 se slova „1. lednu 2021“ nahrazují slovy „1. lednu 2022“.

19. Část osmá včetně nadpisu zní:

„ČÁST OSMÁ

ÚČINNOST

Čl. IX

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 74, 78, B, 115 a 151 a ustanovení části první čl. II bodů 8 a 10, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2028.“.

Odůvodnění:

Poměr rozložení počtu pěstounů mezi tzv. zprostředkovanou pěstounskou péčí (dítěti jsou zprostředkováni žadatelé o zprostředkování náhradní rodinné péče vedení v evidenci příslušného krajského úřadu) a nezprostředkovanou pěstounskou péčí, kdy prarodiče, případně jiné osoby dítěti příbuzné nebo blízké podávají návrh na svěření dítěte do své péče přímo soudu, se stabilně pohybuje v poměru cca 65 % nezprostředkovaných pěstounů a 35 % pěstounů zprostředkovaných.

Osoby, které prochází odborným posuzováním ze strany krajského úřadu, absolvují přípravu k přijetí dítěte do rodiny v rozsahu 48 hodin (resp. 72 hodin v případě osob, které chtějí vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu), absolvují psychologické posouzení, dokládají svůj zdravotní stav, sociální a ekonomickou situaci, posuzuje se celý jejich rodinný systém. Pokud jsou zařazeni do evidence pro zprostředkování pěstounské péče, dochází následně k „párování“ s dětmi, které potřebují náhradní rodinnou péči a pro tyto děti se hledají vhodné náhradní rodiče. Jde tedy o osoby dítěti cizí, osoby, které poskytují službu svěřenému dítěti i státu, který má pěstouny za jejich činnost náležitě odměnit. To platí rovněž pro přechodné pěstouny, kterým navíc nebyla odměna (na rozdíl od těch dlouhodobých) zvýšena od 1.1.2018, ale byla jim zrušena možnost čerpat rodičovský příspěvek na svěřené dítě, ačkoli většina dětí umístěných v této formě péče je ve věku do 2 let. Tito státem prověřeni a dítěti zprostředkovaní pěstouni jsou profesionály v systému péče o ohrožené děti a zaslouží si odměnu za svou práci a pomoc ohroženým dětem, které by jinak vyrůstaly v ústavním zařízení. Rovněž jak se ukazuje, je žádoucí pravidelná valorizace odměny pěstouna, nikoli stanovení fixních částek, proto je navrhováno navázání odměny pěstouna na minimální mzdu koeficienty začínajícími na 1,0 násobku při péči o 1 dítě bez zdravotního znevýhodnění. Tento mechanismus rovněž narovnává stávající problém s odvody zdravotního pojištění a dopočítávání odvodů do minimální mzdy, jelikož stávající odměna pěstouna při péči o 1 dítě oně minimální mzdy, tedy minimálního vyměřovacího základu, nedosahuje, a pěstoun si pak musí (ne-li pojištěn z jiného titulu) zdravotní pojištění doplácet.

U pěstounů poskytujících pěstounskou péči na přechodnou dobu je navrhována varianta základní výše odměny pěstouna ve výši 1,8násobku minimální mzdy v případě nejčastější varianty péče, tedy péče o 1 dítě v přechodné pěstounské péči. Zároveň by ale nedocházelo ke snižování odměny v případě, kdy pěstouni po předání dítěte čerpají „oddechové volno“ nebo čekají v pohotovosti až budou ze strany OSPOD osloveni jako vhodné pečovatelé pro další dítě, které jim je následně ve velice rychlém sledu, v podstatě ze dne na den, svěřeno do přechodné pěstounské péče, je stejná výše odměny zachována v případě kdy aktuálně nepečují o žádné dítě. Zvýšení odměny pro přechodné pěstouny je navrhováno v případě péči o více dětí (v drtivé většině půjde o odebrané sourozenecké skupiny) či děti se zdravotním postižením, což odráží zvýšenou náročnost takové péče.

V případě nezprostředkované pěstounské péče tvoří většinu prarodiče svěřeného dítěte, tedy osoby, které mají dle § 910 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, subsidiární vyživovací povinnost vůči těmto dětem. Dále jde o osoby dítěti příbuzné nebo blízké, které v případě, že dítě ve své stávající rodině nemůže z nejrůznějších důvodů vyrůst, se péče o dítě ujímají bez odborného posouzení a přípravy, resp. zda jde o osoby – slovy občanského zákoníku – skýtající záruky řádné péče o dítě posuzuje až soud v rámci řízení o svěření dítěte do pěstounské, ev. poručenské péče. Jde o osoby a prostředí, které dítě zná, tudíž péče osob příbuzných či dítěti blízkých má pro dítě mnoho benefitů, na druhé straně jsou zde, zejména v případě prarodičovské péče, určitá rizika (např. vyšší věk prarodičů, kteří jsou již zvyklí na svůj způsob života a určité „pohodlí“, se svými dětmi – rodiči svěřených dětí často nemají dobrý vztah, mohou mít pocit vlastního selhání ve výchově, problémy pak nastávají často v pubertě svěřených dětí, jako problematické se ukazuje také vzdělávání, kdy prarodiče často na učivo nestačí apod.). Proto je i v případě prarodičovské, resp. i jiné nezprostředkované pěstounské péče potřeba zachovat povinné doprovázení podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

příčemž toto doprovázení by mělo být metodicky či vyhláškou u nezprostředkované pěstounské péče upraveno „na míru“ této formě náhradní péče o dítě se všemi specifiky. Do zákona však není potřeba v tomto ohledu zasahovat.

Pokud jde o finanční zabezpečení nezprostředkovaných pěstounů, náleží v případě pěstounů prarodičů či praprarodičů svěřeného dítěte odměna pěstouna při péči o jedno či dvě děti bez zdravotního postižení pouze v případě hodném zvláštního zřetele (posuzují se majetkové a sociální poměry rodiny a zdravotní stav svěřeného dítěte), a to s ohledem na podpůrnou vyživovací povinnost. Při péči o 3 a více dětí, byť to jsou vnuci/vnučky či pravnucci/pravnučky nebo pokud je svěřené dítě závislé na péči jiné fyzické osoby ve stupni II-IV, náleží odměna pěstouna pěstounovi-prarodiči či praprarodiči vždy. Úřad práce ČR při rozhodování o nároku na odměnu pěstouna, resp. o tom, zda jde či nejde v daném případě o případ hodný zvláštního zřetele, vychází z vyjádření příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Posuzování zvláštního zřetele se ukázalo jako nefunkční a administrativně zatěžující mechanismus, přistupuje se k němu napříč republikou velice různorodě, nicméně obecně platí, že nárok na odměnu pěstouna má cca 95 % pěstounů prarodičů či praprarodičů. Je tedy evidentní, že nárok na odměnu pěstouna pouze v případech zvláštního zřetele neplní svůj účel – podpořit pěstounské rodiny prarodičů a prarodičů ve svízelné ekonomické a sociální situaci, když nárok je přiznán drtivě většině pěstounských rodin. K tomu mají pěstouni-prarodiče rovněž nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte dle věku a případného zdravotního znevýhodnění dítěte.

Nutno ovšem říci, že pokud by došlo k úplnému odnětí odměny pěstouna u příbuzenské (resp. nezprostředkované) pěstounské péče ve všech případech, případně k jejímu podstatnému snížení, mnoho příbuzných a zejména prarodičů a praprarodičů by finančně péči o své vnuky/vnučky a pravnučky/pravnučky nezvládlo a děti by skončily v ústavních zařízeních, což je varianta pro děti obecně jednak horší a rovněž podstatně dražší. Příbuzenští pěstouni, resp. prarodiče či praprarodiče dětí, které jim jsou svěřeny do pěstounské péče, jsou oproti ostatním pěstounům vyššího věku, jde často o neekonomicky aktivní osoby (důchodci), což se promítá do horší ekonomické situace některých příbuzenských pěstounských rodin. Minimálně pro polovinu pěstounských rodin (bez ohledu na rodinný vztah k dítěti) jsou dávky pěstounské péče základním předpokladem pro zajišťování náhradní rodinné péče o dítě.¹ I ekonomicky aktivní prarodiče v před-důchodovém věku mají velmi snížené šance návratu na trh práce v případě přetržky způsobené např. intenzivním obdobím péče o kojence nebo náročnou péčí o několik sourozenců.²

Z tohoto důvodu je navrhována pro nezprostředkované pěstouny a osobně pečující poručníky místo odměny pěstouna nová dávka „příspěvek při pěstounské péči“, která nemá charakter odměny za službu cizímu dítěti, není zdaňována a zpojistňována, jako odměna pěstouna u zprostředkovaných pěstounů, ale jde o jednoduchou příjmově netestovanou nepojistnou sociální dávku, která je stanovena jako částka životního minima krát koeficient za každé svěřené dítě. Zvolen byl s ohledem na dosavadní výši odměny pěstouna koeficient 2,3násobku ŽM jednotlivce za každé svěřené dítě – viz tabulka níže. Nutno doplnit, že 77,25 % rodin, které mají dítě v nezprostředkované pěstounské či poručenské péči, pečuje o 1 dítě, necelých 17,6 % o 2 děti, 3,8 % o 3 děti, 1,15 % o 4 děti a pouze 0,2 % o 5 a více dětí.³

Jde-li o pěstouny-prarodiče či praprarodiče, je třeba zohlednit, že nepečují o cizí dítě, ale o dítě v rámci své rodiny. Na druhou stranu toto dítě má prarodiče či praprarodiče i z druhé (otcovy či matčiny)

---

¹ Analýza příbuzenské pěstounské péče, Institut projektového řízení, 2017, str. 7

² Analýza potřeb rodin ze sociálně vyloučených lokalit s dětmi v náhradní rodinné péči, výzkumná zpráva, Fakulta sociálních studií, květen 2018

³ dle dat obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (OSPOD)

strany, kteří péči tomuto dítěti neposkytují, ačkoli mají stejnou subsidiární vyživovací povinnost (viz § 914 občanského zákoníku; výživné je poskytováno nejen ve finanční formě, ale i naturální, tedy např. osobní péčí). Určité finanční ohodnocení této formy péče je tedy namísto, zvláště pokud – jak bylo uvedeno výše – by bez finančního zabezpečení ze strany státu řada pěstounů nemohla tuto péči poskytovat. Pokud by bylo dítě umístěno v ústavním zařízení, byla by péče o něj několikanásobně dražší. Navrhuje se tedy příspěvek při pěstounské péči snížený v případě prarodičů či praprarodičů na úroveň 1,8násobku životního minima jednotlivce.

Pokud pečuje pěstoun v nezprostředkované pěstounské péči o dítě závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II až IV, navrhuje se zvolit koeficient násobku životního minima jednotlivce za péči o toto dítě 5,5. A to z důvodu, že nyní tyto osoby pobírají odměnu pěstouna ve výši 30 000 Kč a nelze dopustit při náročné péči o hendikepované děti propad o více jak 20 tisíc Kč.

Jelikož odměna pěstouna se nyní chová jako příjem ze závislé činnosti dle daňových předpisů, je možné z odměny pěstouna uplatňovat daňové slevy (zejm. za poplatníka a za vyživované dítě). V závislosti na uplatňovaných slevách z odměny pěstouna se pak pohybuje její výše. V případě nezprostředkovaných pěstounů již nebude možné z nově zavedené dávky „příspěvek při pěstounské péči“ tyto slevy uplatňovat, nadále je možné je ale uplatnit z jiného příjmu, čili jde o motivační prvek pro osoby, které nyní jiné příjmy než odměnu pěstouna nemají, k hledání zaměstnání. Rovněž bude třeba hradit si zdravotní pojištění, nemá-li nezprostředkovaná osoba pečující jiný příjem ze závislé činnosti nebo za ní není plátcem pojistného stát (v naprosté většině tomu tak je, jelikož řada pěstounů buď pracuje nebo jsou příjemci invalidního či starobního důchodu).

Příspěvek při pěstounské péči – nová dávka u nezprostředkované PP

	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
2,3násobek ŽM	8 878 Kč	17 756	26 634 Kč	35 512 Kč
Prarodiče (1,8 x ŽM)	6 948 Kč	13 896 Kč	20 844 Kč	26 792 Kč
Nyní dlouhodobá PP	12 000 Kč „hrubého“ (dle uplatněných slev 8 880 – 11 947 Kč v čistém)	18 000 Kč (dle uplatněných slev 13 220 – 18 524 Kč v čistém)	30 000 Kč (dle uplatněných slev 22 200 – 29 421 Kč v čistém)	36 000 Kč (dle uplatněných slev 26 640 – 35 878 Kč v čistém)
Zprostředkovaná dlouhodobá PP dle návrhu navázání na min.mzdu	15 200 Kč „hrubého“	22 800 Kč „hrubého“	30 400 Kč „hrubého“	38 000 Kč „hrubého“
PPPD nyní/dle návrhu	20 000 Kč/27 360 Kč „hrubého“	20 000 Kč/31 920 Kč „hrubého“	20 000 Kč/36 480 Kč „hrubého“	20 000 Kč/41 040 Kč „hrubého“

Výhodou zavedení nové dávky je zjednodušení administrativy jak pro samotné nezprostředkované pěstouny, tak zejména pro Úřad práce ČR a jasné stanovení nároku a jeho výše (neposuzuje se zvláštní zřetel). Dávka na výživu dítěte, tedy příspěvek na úhradu potřeb dítěte, náleží jako dosud v plné výši, stejně tak v případě zdravotního postižení dítěte příspěvek na péči.

Pro účely dávek pěstounské péče a nového pojetí odměny pěstouna a příspěvku při pěstounské péči je třeba stanovit definici zprostředkované a nezprostředkované pěstounské péče. Byla zvolena úprava § 47a odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, kde se vyjmenovává, že zprostředkovanou pěstounskou péčí je osobní péče poskytovaná osobou pečující (dle definice v § 2a) pokud došlo ke zprostředkování pěstounské péče dítěti ze strany krajského úřadu tzv. oznámením o vhodnosti podle § 24 odstavce 2 písm. a) a odstavce 3 zákona o SPOD a pěstounská péče na přechodnou dobu. Rovněž pak by se jako zprostředkovaná pěstounská péče považovala péče poskytovaná dítěti svěřenému do ní po předchozím svěřením jeho sourozence do zprostředkované pěstounské péče téže osoby pečující (tedy svěřením prvního sourozence bylo zprostředkováno krajským úřadem a v případě druhého či dalšího sourozence již takové zprostředkování není třeba a je možné se obrátit s návrhem na svěřením sourozence do pěstounské péče přímo na soud jako osoba blízká). Jako nezprostředkovaná pěstounská péče se považuje péče v ostatních případech.

Zvýšení odměny pěstouna navázáním na koeficienty min. mzdy u zprostředkované pěstounské péče a zároveň nová dávka pro osoby poskytující nezprostředkovanou pěstounskou péči povede k úsporám finančních prostředků oproti stávajícímu stavu i návrhu v ST 911, a to až 0,8 mld. Kč za rok. Významnou část tvoří uspořené zákonné odvody na sociálním a zdravotním pojištění, které Úřad práce ČR odvádí za pěstouny z odměny jakožto „zaměstnavatel“ a slevy na dani z příjmu, které nebude možné u nově navržené dávky uplatňovat.

II. Úprava navrhovaného § 27a odst. 10

1. V části první, čl. I, bodě 25, § 27a odst. 10 se slova „může zajišťovat“ nahrazují slovem „zajišťuje“ a za slovo „to“ se vkládá slovo „zpravidla“.

Odůvodnění:

Smyslem zajištění péče o ohrožené dítě je upřednostnit rodinný typ péče, pokud nelze dále zajistit péči o dítě v prostředí biologické rodiny či širší rodiny, v náhradním rodinném prostředí, tj. i v pěstounské péči na přechodnou dobu, k čemuž ČR zavazují mezinárodní úmluvy i česká legislativa na ně navazující. Jedno z množných řešení se jeví situace ohroženého dítěte ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 a § 16 odst. 1 a § 37 odst. 1), kdy v odůvodněných případech a po dobu nezbytně nutnou (viz znění ustanovení navrhovaného § 27a odst. 10) byla zajištěna péčí osoby v evidenci (pěstouni na přechodnou dobu), která bude upřednostněna před zařízením kolektivního typu, v tomto případě zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Bude tak naplněn v nejlepším smyslu subsidiární charakter péče o ohrožené děti vyjádřený mimo jiné v § 9a odst. 2 zákona SPOD. Pěstounská péče na přechodnou dobu je založena rovněž na okamžitém převzetí dítěte v krizi a upřednostnění rodinné péče před péčí ústavní, do které se řadí i péče zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Po novele zákona o sociálně-právní ochraně dětí v roce 2012 byl subsidiární charakter ústavní výchovy zdůrazňovaný v mezinárodních smlouvách podtrhnut, a to i ve spojení s ObčZ (např. § 953, 958 až 970, 971 odst. 1). Občanský zákoník výslovně deklaruje, že pěstounská péče (obě tyto formy) má mít přednost před péčí

o dítě v ústavní výchově (§ 958 odst. 2 ObčZ). Rovněž institut svěřenectví do péče jiné fyzické osoby (§ 953 odst. 2 ObčZ) má přednost před ústavní výchovou.

Je důležité zdůraznit, že by tak bylo vždy a jedině na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností (OSPOD), který je povinen ve smyslu ustanovení § 16 vyhodnotit situaci dítěte a zvolit nejvhodnější formu péče o ohrožené dítě, tedy vyhodnotit vhodnost péče osoby evidenci či péči ZDVOP. Navrhovaná úprava tedy neznamená, že by OSPOD měl vždy umísťovat všechny děti dle § 15, § 16 a § 37 prioritně do péče pěstounů na přechodnou dobu. Nicméně odstraněním slova „může“ bude zajištěno předání dítěte do péče volného pěstouna na přechodnou dobu a nedocházelo by k odmítání převzetí dítěte přechodným pěstounem pod různými záminkami. Je třeba zdůraznit, že novela zákona podporuje pěstounskou péči na přechodnou dobu zvýšením odměny pěstouna, a to i po dobu, kdy tento nepečuje o žádné dítě. Nelze pak připustit situaci, kdy v evidenci budou k dispozici volní pěstouni na přechodnou dobu a přesto, dítě bude muset být umístěno v institucionální péči jen proto, že osoba v evidenci bude moci umístění dítěte odmítnout (slovo „může“). Vložení slova „zpravidla“ staví na jisto, že nemusí jít jen o situaci, kdy je již ze strany OSPOD podán návrh na vydání předběžného opatření (na svěřením dítěte do přechodné pěstounské péče dané osobě v evidenci), ale že je takový postup možný také v případě, kdy OSPOD teprve vyhodnocuje situaci, snaží se najít osoby dítěti příbuzní či blízké, které by se dítěte ujaly s tím, že návrh na předběžné opatření nemusí být nakonec ani podán. Např. Dítě hlídá babička po dobu kdy jsou rodiče pracovně v zahraničí, ovšem zdravotní stav babičky se zhorší a je třeba její hospitalizace ve zdravotnickém zařízení. Přivolaní zdravotníci vzhledem k tomu že se v bytě nachází malé dítě, kontaktují OSPOD. Péči o dítě nemá kdo v daný moment zajistit, proto o něj pečují přechodní pěstouni do doby, než se rodiče urychleně z pracovní cesty vrátí. V takovém případě není potřeba podávat návrh na předběžné opatření. Nutno dodat, že situace, kdy budou přechodní pěstouni o dítě pečovat jen na žádost OSPOD, bude vždy velice krátká, v řádu hodin maximálně pár dnů, než se vyjasní situace nezletilého.